

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Tomáš Machurek
advokát
IČO 662 37 823
Jakubská 121/1
602 00 Brno

Instituce

Česká pojišťovna a.s.
IČO 452 72 956
Spálená 75/16
110 00 Praha 1

Zástupce

Mgr. Robert Němec, LL.M.
advokát
IČO 662 41 821
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 23

Praha 13. 5. 2019

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 20. 11. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o určení neplatnosti pojistné smlouvy č. ■ ze dne 5. 9. 2011 a vydání bezdůvodného obohacení ve výši 35.723 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p. a. z částky 35.723 Kč od 6. 8. 2017 do zaplacení, o námitkách Navrhovatele ze dne 12. 4. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 20, proti nález finančního arbitra ze dne 27. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 19, takto:

- A. Námitky, které podal navrhovatel, ■, dne 12. 4. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 20, proti nález finančního arbitra ze dne 27. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 19, se zamítají.
- B. Nález finančního arbitra ze dne 27. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 19, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi mění a po změně výroková část nález zní:
- I. Řízení o návrhu navrhovatele, ■, o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 1.500 Kč (slovy jeden tisíc pět set korun českých) se zákonným úrokem z prodlení se podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.
- II. Návrh navrhovatele, ■, se ve zbývající části podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Finanční arbitr rozhodl ve sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 27. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1183/2017 - 19 (dále jen „Nález“), ve kterém dovedl absolutní neplatnost pojistné smlouvy č. ■ s názvem *Životní pojištění PROFÍ Invest* uzavřené dne 5. 9. 2011 (dále jen „Pojistná smlouva“) z důvodu neoddělitelnosti neplatných ujednání o počátečních a správních nákladech a o rizikovém pojistném.

Protože finanční arbitr zjistil, že pojištění sjednané Pojistnou smlouvou bylo ukončeno a Navrhovatel již není povinen hradit pojistné, nedovodil právní zájem Navrhovatele na určení neplatnosti Pojistné smlouvy ve výroku Nálezu.

Finanční arbitr po připuštění námítky promlčení, kterou Instituce v řízení důvodně vznesla (námítka promlčení, kterou vznesl Navrhovatel, nebyla důvodná), a po provedeném zúčtování plnění stran z neplatné Pojistné smlouvy zjistil, že Navrhovateli nemůže z titulu práva na vydání bezdůvodného obohacení přiznat žádné plnění.

3. Námítky Navrhovatele

Navrhovatel namítá, že závěry finančního arbitra o neoddělitelnosti neplatných ujednání o nákladech, rizikovém pojistném od Pojistné smlouvy jako celku se nezakládají na skutkových zjištěních a jsou v rozporu se zákonem a platnou judikaturou.

Navrhovatel namítá, že nedošlo k platné inkorporaci pojistně technických zásad a přehledu poplatků do Pojistné smlouvy (Navrhovatel s nimi nebyl před uzavřením Pojistné smlouvy seznámen), a to z důvodu nedodržení postupu podle § 4 odst. 4 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“), resp. ve znění účinném ke dni uzavření Pojistné smlouvy, v důsledku čehož jsou ujednání o nákladové a poplatkové struktuře pojištění a o rizikovém pojistném sjednaná v Pojistné smlouvě neplatně.

Navrhovatel rozporuje závěr finančního arbitra, že neshledal neplatnost některé z podstatných náležitostí Pojistné smlouvy. Navrhovatel argumentuje, že důsledkem nesjednání nákladové a poplatkové struktury pojištění a rizikového pojistného v Pojistné smlouvě je neurčitost rozsahu pojistného plnění v případě pojistné události ve smyslu § 2 zákona o pojistné smlouvě, který je esenciální náležitostí každé pojistné smlouvy. Navrhovatel uzavírá, že Pojistná smlouva je tak absolutně neplatná z důvodu nesjednání rozsahu pojistného plnění a dále pak z toho důvodu, že v Pojistné smlouvě nebyla sjednána úplata za pojišťovací činnost.

Navrhovatel trvá na tom, že Instituce vznesla námítku promlčení v rozporu s dobrými mravy a dopustila se nepoctivého jednání. Z titulu počátečních a správních nákladů a rizikového pojistného snížila kapitálovou hodnotu pojištění v neprospěch Navrhovatele o 33.204,15 Kč a námítkou promlčení se tak snažila legalizovat zisk finančních prostředků, které by nezískala, pokud by Pojistná smlouva byla shledána platnou.

Navrhovatel namítá nesprávný postup finančního arbitra při zúčtování v režimu § 457 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý občanský zákoník“), resp. ve znění účinném ke dni uzavření Pojistné smlouvy. Podle Navrhovatele tak finanční arbitr nejprve z úřední povinnosti provede vzájemné zúčtování všech plnění z neplatné Pojistné smlouvy a stanoví rozdíl (saldo), který uloží k úhradě té ze stran, která plnila méně, tj. v posuzovaném případě Instituci. Teprve proti takto stanovenému rozdílu (saldo) může Instituce vznést námítku promlčení.

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr se nevypořádal se všemi jeho námitkami, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným a nezákonným. Navrhovatel se dovolává postupu finančního arbitra podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu, tj. aby Nález zrušil a věc znovu projednal v prvostupňovém řízení.

Navrhovatel současně bere v částce 1.500 Kč svůj návrh zpět, s ohledem na skutečnost, že rozdíl vzájemně poskytnutých plnění činí 34.223 Kč a Navrhovatel se návrhem domáhal zaplacení částky 35.723 Kč.

V případě, že finanční arbitr neshledá postup podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu jako důvodný, navrhuje Navrhovatel, aby finanční arbitr uložil Instituci povinnost zaplatit Navrhovateli částku 34.223 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. z částky 34.223 Kč od 6. 8. 2017 do zaplacení.

4. Vyjádření Instituce k Námitkám Navrhovatele

Instituce tvrdí, že Navrhovatel od počátku věděl, že produkt není beznákladový, když existence nákladů souvisejících s Pojistnou smlouvou vyplývá z pojistných podmínek. Instituce argumentuje, že konkrétní částky (náklady) pojištění vychází z interního nastavení pojistně matematických zásad pojistitele a v době uzavření Pojistné smlouvy Instituce neměla povinnost o těchto zásadách Navrhovatele informovat.

Instituce argumentuje, že je přesvědčena o platnosti Pojistné smlouvy a odmítá, že by měla úmysl bezdůvodně se obohatit na úkor Navrhovatele nebo že by vznesla námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. Instituce argumentuje, že námitkou promlčení se nesnaží poškodit Navrhovatele ale pouze zabránit vlastnímu poškození.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, 82 a 83 správního řádu.

Finanční arbitr nepovažuje za nutné znovu definovat a vykládat sporná ujednání Pojistné smlouvy tak, jak učinil v Nálezu ani vyjadřovat se k těm námitkám, které Navrhovatel vznesl již v řízení před vydáním Nálezu a nedoložil je jinými podklady. Finanční arbitr nepochybil, jestliže svou ucelenou argumentací vypořádal námitky Navrhovatele beze zbytku, avšak podrobně nevyvracel v Nálezu každé tvrzení strany sporu a neprovedl každý předložený či označený podklad a odkazuje v této souvislosti na závěry Ústavního soudu v rozhodnutí ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08.

Finanční arbitr je bezplatný státem zřízený orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné a nevyžaduje se, aby byl spotřebitel právně zastoupen (náklady právního zastoupení se v řízení před finančním arbitrem nepřiznávají). Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu.

Finanční arbitr tedy není zřízen k tomu, aby rozhodoval spory spotřebitelů v jejich prospěch, když jim jejich nároky nesvědčí.

Pokud jde o shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí, je na stranách sporu, aby předložily takové podklady, které budou pro jednání o mimosoudním řešení sporu relevantní. Finanční arbitr se určitě může v rámci své působnosti obracet na třetí osoby a požadovat od nich předložení podkladů nebo vyjádření tak, aby podklady pro rozhodnutí ve věci byly co nejúplnější. V žádném případě však nelze toto oprávnění finančního arbitra vnímat jako jeho povinnost za spotřebitele předkládat základní podklady pro prokázání existence právního vztahu, který je předmětem sporu nebo existence nároku, kterého se spotřebitel domáhá. A stejně tak to neznamena, že spotřebitel je v řízení před finančním arbitrem ten, který nemusí kromě předložení podání označeného za návrh na zahájení řízení, poskytovat řádnou součinnost, ať už v podobě předložení podkladů, které by měl mít jako jedna ze stran právního vztahu určitě k dispozici, tak i v podobě podání ústního vysvětlení v případě, kdy je zapotřebí.

Pokud jde o Navrhovatelem žádaný postup podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu, tj. aby finanční arbitr zrušil Nález a věc projednal v novém řízení, nejsou pro něj nejen splněny podmínky, ale ani jej zákon o finančním arbitrovi neumožňuje. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi může finanční arbitr nález pouze potvrdit nebo změnit.

Finanční arbitr ve věci samé v mezích své pravomoci a působnosti dané zákonem o finančním arbitrovi rozhodl dne 27. 3. 2019 Nálezem, tedy takovou formou rozhodnutí, kterou mu ukládá § 15 zákona o finančním arbitrovi. Vzhledem k povaze věci, její složitosti

a průběžnému doplňování argumentace ze strany Navrhovatele je finanční arbitr toho názoru, že v řízení postupoval bez průtahů a rozhodl v přiměřené lhůtě (§ 6 správního řádu, § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi). Finanční arbitr rozhodl Nálezem podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a správním řádem (§ 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, § 2 odst. 4 správního řádu). Nález obsahuje jak výrokovou část, tak detailní odůvodnění a poučení účastníků řízení (§ 15 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi). Odůvodnění Nálezu zachycuje veškeré úvahy finančního arbitra a provedené právní posouzení zjištěného skutkového stavu, včetně uvedení všech právních předpisů, které finanční arbitr aplikoval, a vypořádání se se všemi relevantními podklady, které měl finanční arbitr k dispozici od účastníků řízení, případně které si v řízení i sám vyžádal. Finanční arbitr po posouzení průběhu řízení a všech úkonů v řízení s ohledem na výše uvedené nezjistil, že by v řízení nepostupoval v souladu s právními předpisy a nerespektoval při tom rovněž zásady řízení před finančním arbitrem podle zákona o finančním arbitrovi a zásady správního řízení podle správního řádu.

5.1 K absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy

K námitce Navrhovatele, že úvaha finančního arbitra o neplatnosti ujednání o nákladech je právně vadná, finanční arbitr odkazuje na odůvodnění Nálezu, ve kterém vysvětlil, na základě čeho dovedl neurčitost ustanovení o nákladech a rizikovém pojistném a jejich neoddělitelnost od zbytku Pojistné smlouvy. Instituce je podnikatelský subjekt, jehož cílem je dosažení zisku. Finanční arbitr nemohl z ničeho dovést, že nebylo vůlí Instituce strhávat si náklady podle pojistně technických zásad a že pro ni toto ujednání nebylo klíčové (vůle Instituce strhávat z kapitálové hodnoty pojištění rizikové pojistné, počáteční a správní náklady a poplatky vyplývá z bodu 2.5 Doplňkových pojistných podmínek).

Pokud Navrhovatel souhlasí se závěrem finančního arbitra o absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy, ale nesouhlasí s důvody, pro které finanční arbitr dovedl neplatnost Pojistné smlouvy, odkazuje finanční arbitr na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2014, sp. zn. I. ÚS 191/12, ve spojení s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1564/2010, ve kterém soud judikoval, že „[z]a nedůvodnou pak považuje dovolací soud námitku dovolatele, že se odvolací soud nevypořádal se závěrem soudu prvního stupně, že smlouva o půjčce je neplatná i podle ustanovení § 196a odst. 3 obch. zák. Shledal-li totiž odvolací soud neplatnost smlouvy o půjčce z důvodů podle ustanovení § 196a odst. 1 obch. zák. nebylo pro rozhodnutí ve věci potřebné, aby zkoumal, zda je neplatná i z jiného důvodu“ a dále též na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2002, sp. zn. 29 Odo 705/2001, ve kterém soud judikoval, že „[o]tázka právního posouzení skutkových zjištění, která soud učinil, je pouze věcí soudu, přičemž soud není vázán právními závěry, které z těchto skutkových zjištění učinil účastník řízení. Jestliže tedy soud dospěl k tomu závěru, že tvrzení žalované o neplatnosti smlouvy je důvodné, není již rozhodující, že shledal jiný důvod neplatnosti, než ke kterému dospěla žalovaná. Jinými slovy, jestliže soud prvního stupně ze skutkových zjištění o obsahu posuzované smlouvy dovedl, že těmto skutkovým zjištěním je třeba přiřadit jako důvod neplatnosti smlouvy neurčitost předmětu plnění, nikoli nemožnost plnění (jak kvalifikovala uvedená skutková tvrzení žalovaná), nelze mu vytýkat nesprávné právní posouzení z hlediska porušení zásady koncentrace řízení. Jak správně uvedl odvolací soud, právní závěry žalované nejsou pro posouzení jejích námitek rozhodné. Rozhodná jsou pouze její skutková tvrzení a tato tvrzení závěr, že je smlouva neplatná, obsahovala“.

Vzhledem k výše uvedenému již finanční arbitr považuje za rozporné se zásadou procesní ekonomie, aby se detailně vypořádával s dalšími tvrzeními, která Navrhovatel uvedl pro absolutní neplatnost Pojistné smlouvy, neboť finanční arbitr dovedl neplatnost již pro neurčitost nákladové struktury a další zjištění by již neměla žádný vliv na závěr o absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy.

5.2 K souladu námitky promlčení s dobrými mravy

Argumentaci Navrhovatele, že se Instituce na jeho úkor obohatila úmyslně a že vznesla námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy, finanční arbitr uceleně vypořádal již v kapitole 5.5 Nálezu, na kterou odkazuje.

Finanční arbitr setrvává na závěru, že v řízení nezjistil, že by se Instituce nechovala v souladu s Pojistnou smlouvou, kterou považovala za platnou, nebo že by nebyla připravena Navrhovateli plnit v případě nastalé pojistné události. Instituce v průběhu trvání pojištění vyplatila Navrhovateli mimořádný výběr a po zániku pojištění odkupné. Navrhovatel své tvrzení, že Instituce měla úmysl, ať přímý nebo nepřímý, se bezdůvodně obohatit na úkor Navrhovatele, ničím nedoložil.

Protože z předložených podkladů nevyplývá, že by Instituce uzavřela úmyslně neplatnou Pojistnou smlouvu, dobrá víra Instituce o tom, že přijaté pojistné je jejím majetkem, trvá až do pravomocného rozhodnutí, že Pojistná smlouva je neplatná.

Stejně tak finanční arbitr ani po opakovaném posouzení jednotlivých Navrhovatelem tvrzených důvodů, proč by měla námitka promlčení vznesená Institucí být v rozporu s dobrými mravy, nezjistil, že by v tomto případě nastaly výjimečné okolnosti, které by měly takovou intenzitu, aby zavdaly příčinu k odepření práva vznést námitku promlčení.

Finanční arbitr odkazuje, že smyslem institutu promlčení je přispět právní jistotě (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3825/2011: „...*neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje*“). Promlčení tedy slouží v dlouhodobých smluvních vztazích právní jistotě, mimo jiné tím, že brání tomu, aby bylo ekonomicky velmi výhodné platnost smluvního vztahu zpochybnit.

Navrhovatel je tou stranou, která se dovolává určení neplatnosti Pojistné smlouvy a vydání bezdůvodného obohacení. Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi sice stanoví, že „*[ř]ízení se zahajuje na návrh navrhovatele*“, nicméně žádné ustanovení zákona o finančním arbitrovi neukládá, že výsledek musí být pro navrhovatele příznivý, ba naopak podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi „*[a]rbitr je povinen rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy*“, tudíž výsledek řízení pro navrhovatele může být i negativní (např. navrhovatel obdrží méně, než instituce nabízela smírně, navrhovatel obdrží z titulu bezdůvodného obohacení nižší částku než kolik by činilo odkupné, kdyby pojistná smlouva byla platná apod.).

Finanční arbitr neshledává důvod měnit své závěry z Nálezu a opakuje, že nezjistil úmysl Instituce bezdůvodně se obohatit na úkor Navrhovatele a neshledal námitku promlčení, kterou vznesla Instituce, za rozpornou s dobrými mravy.

K námitce Navrhovatele, že finanční arbitr v rozporu se zákonem neprovedl důkazy, které by podpořily Navrhovatelovo tvrzení o úmyslu Instituce bezdůvodně se obohatit (bez jejich konkretizace), finanční arbitr odkazuje, že Navrhovatel v řízení před vydáním Nálezu požadoval, aby finanční arbitr opatřil informace o existenci marketingové kampaně „*Takové lepší spojení*“. Protože Navrhovatel nijak nevysvětlil a nedoložil, jak by případně obecné informace o marketingové kampani bez konkrétní návaznosti na vztah Navrhovatele s Institucí mohly prokázat tvrzené úmyslné jednání Instituce, případně tvrzený rozpor námitky promlčení s dobrými mravy, neshledal obecný návrh Navrhovatele na opatření důkazu o této kampani za relevantní v předmětné věci a důvody pro neopatření tohoto důkazu finanční arbitr uvedl v samotném Nálezu.

5.3 K vydání bezdůvodného obohacení a zúčtování plnění stran neplatné Pojistné smlouvy

Argumentaci Navrhovatele o tom, že v režimu § 457 starého občanského zákoníku se námitka promlčení neuplatní, resp. že musí dojít nejdříve k zúčtování veškerých vzájemných plnění před aplikací námítky promlčení, finanční arbitr vypořádal již v Nálezu.

Finanční arbitr vedle již v Nálezu citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. 33 Odo 791/2005, odkazuje při zdůvodnění provedeného zúčtování na další rozhodnutí Nejvyššího soudu, z nichž vyplývá, že při vzájemném vypořádání plnění z neplatné smlouvy v režimu § 457 starého občanského zákoníku je námitka promlčení zásadně přípustná, soud k ní nepřihlédne pouze tehdy, pakliže by nemohl promlčení namítat druhý účastník (vlastnické právo).

Tak například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 20 Cdo 4739/2015, předpokládá: *„K námitce promlčení Nejvyšší soud také již opakovaně konstatoval, že jde-li o vrácení plnění z neplatné smlouvy, vyplývá synallagmatický vztah ze zákona. V takovém případě se uplatní ustanovení § 107 odst. 3 obč. zák., jehož smyslem je zachování rovnováhy práv obou smluvních stran neplatné smlouvy (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3041/2010).“* Nejvyšším soudem odkazované rozhodnutí judikuje, že *„[z] výše uvedeného pro posuzovaný případ plyne, že pokud si účastníci podle kupní smlouvy ze dne 6. 10. 2002 plnili (prodávající převzali kupní cenu a kupující převzal předmětný automobil), vznikl mezi nimi synallagmatický závazek ze zákona dle § 457 obč. zák., a obě strany byly povinny si tato plnění vzájemně vrátit. Na charakteru jejich synallagmatického závazku nic nemění ani okolnost, že předmětný automobil byl vrácen nikoliv prodávajícímu, ale vlastníku, tj. okradenému M. B. (resp. jeho pojišťovně). Tímto "vrácením" předmětného automobilu žalobce splnil svou povinnost vyplývající ze synallagmatického závazku. Jelikož vlastnické právo M. B. se v souladu s § 100 odst. 2 obč. zák. nepromlčuje, nemohl podle § 107 odst. 3 obč. zák. P. Č. ani žalobce vznést námitku promlčení. Z téhož důvodu nemohou promlčení namítat ani žalovaní. Protože žalovaným námitka promlčení nepřísluší, je pro posouzení věci nerozhodné, zda k promlčení práva skutečně došlo, tedy i to, zda objektivní promlčecí doba marně uplynula“*, výkladem a *contrario* tedy platí, že v případě, že je žalovaný oprávněn vznést námitku promlčení a učinil-li tak, musí se soud promlčením při zúčtování zabývat. Obdobně se Nejvyšší soud vyjádřil například v rozhodnutí ze dne 8. 8. 2016, sp. zn. 28 Cdo 2327/2016.

Ze všech citovaných rozhodnutí vyplývá, že v případě neplatné smlouvy, na jejímž základě si strany poskytly (průběžně poskytovaly) peněžitá plnění, vzniká oběma smluvním stranám právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení odpovídající poskytnutým peněžním prostředkům v režimu § 107 starého občanského zákoníku; přitom právo na vydání peněžitého plnění z neplatné smlouvy představuje právo, které se promlčuje, a není v takovém případě na místě aplikace § 107 odst. 3 starého občanského zákoníku.

Z dostupné soudní judikatury nevyplývá, že by při vzájemném zúčtování neměl finanční arbitr zúčtovat pouze nepromlčená práva na vydání bezdůvodného obohacení, resp. že by měl provádět zúčtování na již promlčená práva. Požadavek Navrhovatele, aby finanční arbitr nejprve zúčtoval veškeré vzájemné pohledávky a námitku promlčení vztáhl až následně na případný rozdíl mezi těmito pohledávkami, tak nenachází oporu v právní úpravě, ani dostupné judikatuře.

Finanční arbitr nemá prokázanou dřívější vědomost Navrhovatele o vzniku bezdůvodného obohacení než ke dni ukončení pojištění s výplatou odkupného, tedy ke dni 19. 12. 2016. V tento okamžik Navrhovatel věděl, kolik Instituci uhradil na pojistném a jakou výši plnění obdržel od Instituce v podobě mimořádného výběru a odkupného. Jelikož od prosince roku 2016, tedy od okamžiku počátku plynutí subjektivní promlčecí doby práva na vydání bezdůvodného obohacení, neuplynula do zahájení řízení před finančním arbitrem doba dvou let, použil finanční arbitr pro posouzení promlčení nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení objektivní tříletou lhůtu a za mezní datum rozhodné pro promlčení

vydání bezdůvodného obohacení stanovil den 20. 11. 2014, tj. tři roky před podáním návrhu k finančnímu arbitrovi.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce vyplatila Navrhovateli mimořádný výběr nebo odkupné s vědomím, že mu vyplácí plnění na základě neplatné Pojistné smlouvy (ze shromážděných podkladů nevyplývalo, že by Instituce nebyla (není) přesvědčena o platnosti Pojistné smlouvy). Finanční arbitr tak v daném případě použil k námitce promlčení, kterou vznesl Navrhovatel, správně tříletou objektivní promlčecí dobu, která od výplaty mimořádného výběru, tj. ode dne 6. 10. 2016 a výplaty odkupného, tj. ode dne 19. 12. 2016 neuplynula k datu 27. 11. 2018, kdy Instituce vznesla námitku započtení (resp. k datu stavení promlčecí doby), a proto právo Instituce na vydání bezdůvodného obohacení ve výši vyplaceného mimořádného výběru a odkupného není promlčené.

Finanční arbitr ve smyslu § 457 starého občanského zákoníku zúčtoval nepromlčená plnění, která si Navrhovatel a Instituce na základě Pojistné smlouvy vzájemně poskytli, a protože Institucí poskytnuté plnění (mimořádný výběr ve výši 60.064 Kč a odkupné ve výši 213 Kč) převyšuje nepromlčené pojistné zaplacené Navrhovatelem (ve výši 39.000 Kč), neshledal, že by Navrhovateli mohl z titulu bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy přiznat nějaké plnění.

6. K výrokům rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr nezjistil, že by v řízení o vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy rozhodl věcně nesprávně z důvodů namítaných Navrhovatelem, a setrvává tak na závěru, že po posouzení námitky promlčení, kterou Instituce v řízení důvodně vznesla, a po zúčtování plnění stran neplatné smlouvy, nemůže Navrhovateli z titulu bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy přiznat žádné plnění.

Protože Navrhovatel vzal podaný návrh v námitkovém řízení částečně zpět, musel finanční arbitr tuto dispozici s předmětem sporu ve výroku Nálezu zohlednit, a proto mění výrokovou část Nálezu. Podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi platí, že finanční arbitr usnesením řízení zastaví, jestliže navrhovatel vzal svůj návrh zpět. Finanční arbitr proto ve výroku I. Nálezu rozhodl o zastavení řízení v části o zaplacení částky ve výši 1.500 Kč se zákonným úrokem z prodlení a ve výroku II. Nálezu návrh Navrhovatel ve zbývající části zamítl.

Na základě výše uvedené skutečnosti rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výrocích tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*in případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se

Navrhovatel – datová schránka zástupce jcxgx98
Instituce – datová schránka zástupce 5pcgssn

